

Homilia del Sr. Cardenal de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, en la Missa de Sant Tomàs More, Patró dels polítics. Basílica de la Mare de Déu de la Mercè, 15 de juny de 2010.

Ens hem aplegat en aquesta entranyable Basílica de la Mare de Déu de la Mercè, Patrona de Barcelona, per celebrar l'Eucaristia commemorant Sant Tomàs More, Patró dels polítics, vosaltres que viviu l'activitat política com una vocació. El nostre Sant màrtir fou un home molt influent en el seu temps, nascut l'any 1478, essent canceller del Regne rebé la corona del martiri l'any 1535 per ordre del rei d'Anglaterra Enric VIII per negar-se a reconèixer la dissolució del matrimoni reial. Les exigències de la seva consciència passaren per damunt dels desigs del seu monarca. Fou l'amor i el servei a la veritat que fa lliures als homes el que portà a Tomàs More al martiri. Fou la mateixa actitud de tots els màrtirs cruentos i incruents d'avui i de sempre: cal obeir a Déu abans que als homes. El nostre Sant patró no estigué aferrat ni al càrrec ni a la vida i per això va servir fidelment al bé comú del seu país, servant sempre les exigències de la veritat i de la justícia. I això ho va fer també i principalment per la seva condició de polític cristià i per la seva unió amb Jesucrist, tal com ens ha dit avui Sant Pere: "Més aviat alegreu-vos de poder compartir els sofriments de Crist: també el dia que es revelarà la seva glòria desbordareu d'alegria" (1 Pe 4, 13).

De la vida i del martiri de Sant Tomàs More brolla un missatge que a través dels segles parla als homes de tots els temps de la inalienable dignitat de la consciència, la qual, com recorda el Concili Vaticà II, "és el nucli més secret i el sagrari de l'home, en el qual hi està només Déu i la seva veu ressona en el més íntim de la consciència" (*Gaudium et spes*, 16). Precisament pel testimoniatge, ofert fins al vessament de la seva sang, de la primacia de la veritat sobre el poder, el nostre sant Patró és venerat com exemple perenne de coherència moral.

En el context actual de la nostra societat cal posar en relleu la importància del servei que presten els polítics que imiten aquelles actituds i virtuts de Sant Tomàs More. La política és, certament,

molt necessària per tal d'aconseguir el bé comú de la societat. Per això cal recordar aquestes paraules del Concili Vaticà II: “L'Església considera digna de lloança i d'atenció la tasca dels qui es consagren al servei dels homes per al bé comú i accepten les càrregues d'aquest servei”.

Fou el Papa Pius XI, el Papa de l'Acció Catòlica, que va dir que el camp de la política és el terreny de la més àmplia caritat, i va parlar de la “caritat política”, la qual no es limita a suplir les deficiències de la justícia o a denunciar les injustícies, sinó que fa més que això. En el document episcopal “Els catòlics en la política” es descriu aquesta “caritat política” amb aquests termes: “Es tracta d'un compromís actiu i operant, farcit de l'amor cristià als altres homes considerats com a germans, a favor d'un món més just i més fratern, amb especial atenció a les necessitats dels més pobres”.

Ningú no pot negar que aquest compromís polític que heu assumit té una gran dignitat moral, i quan és exercit com un acte d'entrega personal per al servei de la societat, exigeix generositat i desinterès. I això, certament, no és pas fàcil. El compromís polític viscut així – principalment quan procedeix d'un esperit cristià – ha estat qualificat d'una “dura escola de perfecció” i d'un “exigent exercici de la virtut”.

També és veritat que en tot compromís polític les temptacions de l'ambició i del desig de poder són molt fortes. És quan el polític cau en la temptació, que l'horitzó del servei als altres s'entenebreix i només preval l'interès personal o bé del grup o partit. En aquest context, Joan Pau II va dir unes paraules que són molt actuals. Són aquestes: “Les acusacions d'arribisme, d'idolatria del poder, d'egoisme i corrupció que sovint son adreçades als homes de govern, del parlament, de la classe dominant, del partit polític, així com també l'opinió tan estesa que la política sigui un lloc de necessari perill moral, no justifiquen de cap manera ni l'absència ni l'escepticisme dels cristians en relació amb la cosa política”. I el Papa Benet XVI, en la seva encíclica “Déu és amor”, ha posat en relleu que “l'ordre just de la societat i

de l'Estat és una tasca principal de la política". La justícia no es conforma només en donar a cadascú allò que és seu, sinó que també tendeix a crear entre els ciutadans unes condicions d'igualtat en les oportunitats i, per això mateix, cerca d'afavorir els pobres i marginats.

Avui constitueix un bon servei a la societat el revaloritzar la política com a activitat noble i necessària per al bé comú de la societat de la qual tots en formem part. Aquí hi teniu un paper molt important els mateixos polítics, tots els qui us dediqueu com a vocació a aquesta necessària activitat social. I els polítics cristians troben en la seva fe, en la celebració de la fe i en la doctrina social de l'Església, un ajut inestimable per poder realitzar el seu compromís polític com un exercici de l'amor als germans, especialment als més pobres i necessitats.

En la nostra societat amb un fort context cultural laicista, són molt actuals i molt adients les paraules de Sant Pere en la lectura que hem escoltat. L'Apòstol parla d'una persecució que sofrien els cristians i diu que no té res d'estrany. També avui portar el nom de cristià no resulta massa fàcil i és políticament incorrecte. Vosaltres en sou testimonis. Tanmateix Sant Pere us diu: "Feliços vosaltres si algú us retreu el nom de cristians: vol dir que l'Esperit de la glòria, que és l'Esperit de Déu, reposa sobre vosaltres" (1 Pe 4, 14). I l'Apòstol afegeix: "Si algú ha de sofrir perquè és cristià, que no s'avergonyeixi, sinó que glorifiqui Déu perquè pot portar aquest nom" (1 Pe 4, 16). Aquest coratge es pot viure gràcies al do de la fortalesa que l'Esperit Sant vessa en els cors dels batejats. Alhora demana que alimentem la nostra vida cristiana amb la celebració de l'Eucaristia i amb la pregària, sense oblidar l'amor fratern als germans. Sant Tomàs More deia: "Si em distrec, l'Eucaristia m'ajuda a recollir-me. Si s'ofereixen cada dia oportunitats per ofendre el meu Déu, m'enforteixo cada dia per al combat amb la recepció de l'Eucaristia. Si necessito una llum especial i prudència per a exercir les meves pesades obligacions, m'acosto al meu Senyor i cerco el seu consell i la seva llum".

Sant Tomàs More ens ensenya que el govern és principalment un exercici de virtuts. Convençut d'aquest rigorós imperatiu moral, l'estadista anglès va posar la seva activitat pública al servei de la persona, especialment si era dèbil o pobre. Joan Pau II en proclamar-lo patró dels polítics i governants, ho justifica parlant de la necessitat que sent el món polític i administratiu de models creïbles, que mostrin el camí de la veritat en un moment històric en el que es multipliquen forts desafiaments i greus responsabilitats. Fenòmens econòmics molt innovadors estan modificant les estructures socials. Les conquestes científiques en el sector de les biotecnologies aguditzen l'exigència de defensar la vida humana en totes les seves expressions, mentre les promeses d'una nova societat, proposades amb bons resultats a una opinió pública desorientada, exigeixen amb urgència opcions polítiques clares a favor de la família, de la vida, dels joves, dels ancians i dels marginats.

La història del nostre sant patró il·lustra amb claredat una veritat fonamental de l'ètica política. Efectivament, la defensa de la llibertat de l'Església enfront d'indegudes ingerències de l'Estat és, al mateix temps, defensa, en nom de la primacia de la consciència, de la llibertat de la persona enfront del poder polític. Com afirmà ell mateix, “la claredat de la meva consciència va fer que el meu cor saltés d'alegria” fins al moment del seu martiri, pregustant ja aquell desbordament d'alegria que realitzaria en el cel.